

Protokoll fört vid sammanträde med Teknikgruppen STAK

Tid: 2019-03-07

Närvarande: Mats Lindblom, Derome Träteknik
Niklas Bjärholm, NP Nilsson
Johan Björklund, Derome Träteknik
Bo Gunnarsson, Götenehus
Sven-Agne Nilsson, RISE
Tomas Holmlund, CSCE
Åke Andersson, Bjerking AB
Björn Källander, Svenskt Trä (per telefon)
Kjell Bergvall, STAK

Ej närvarande: Håvard Thorsrud

1. Mötets öppnande

Ordförande Mats Lindblom hälsade välkommen till dagens Teknikgruppsmöte och förklarade mötet öppnat.
Björn Källander vara med per telefon mellan kl. 10.30 – 11.30 under punkterna 4 och 5.

2. Fastställande av dagordning

Dagordningen godkändes.

3. Föregående protokoll

- CSCE har utformat programvaran i Pamir så det ska gå att importera/exportera IFC -filer och passa in det i takstolsprogrammet på ett enklare sätt.
Importera filer fungerar medan exportering av filer ej är helt klart men i slutet av april skall det fungera fullt ut.
Ev kan TH presentera detta under Takstolsdagarna i Varberg.

- Håltagning i bjälklags-bjälkar är en mycket viktig fråga i vår bransch.

Kompression tvärs fibrer föreslår standarden i nuläget bara skruv vid förstärkning vilket vi i Sverige inte tycker är bra. Spikplåt är bättre att använda, dock saknas godkända testresultat med spikplåt.
Finland kommer att göra en metod med spikplåt vilket Sverige skulle kunna ta efter.

Då inget ytterligare fanns att tillägga lades protokollet till handlingarna.

4. Genomgång av läget för EK5 revideringen

BK redogjorde läget för revideringen av EK5.

Översikt regler och standarder 2019-03-07

Osäkerhet om utveckling på brandområde

- Förbudet mot brännbara material över 18 m höjd trätt i kraft
 - England och Wales
 - Trä tappat trovärdighet generellt
 - Signaler om att trä ersätts av betong och stål
- Skottland och Norge undersöker liknande skärpta regler
 - Inga besked om utvecklingen i Skottland
 - Norge verkar gå mot system liknande Sveriges, men osäkert
- Australien gått motsatt väg
 - Tillåter högre trähus än tidigare (25 m, 8 våningar)
 - Kräver sprinkler oavsett material (som Norge)

Koordinerade insatser i Norden och Europa

- Nordiska samarbetet möte torsdag 7/3
 - Puutuoteteollisuus, Svenskt Trä, Treindustrien
 - gemensam taktik för närmaste tiden
 - gemensam strategi för de närmaste åren
- CEI-Bois Task group fire
 - identifierat 19 prioriterade frågor, kostnad ca 5 Msek/år x 5 år
 - måste initialt finansieras av företagen
- CEI-Bois organiserar CLT Hub för europeisk koordinering
 - Samlar CLT-producenter i Wien 1:a april
 - formulera gemensam strategi
 - vi vill få beslut om finansiering
- Trähusproducenterna behöver motsvarande satsning
 - Inte lika homogen grupp

Akuta frågor, kort sikt, medellång sikt

- Akuta stadiet
 - reduceraskada av införda förbud
 - motverka spridning av förbud till fler länder
- Kort sikt
 - genomföra riktade studier om kritiska frågor
 - europeisk metod att bedöma fasaders brandsäkerhet
 - lim till KL-trä som klarar brandbelastning
 - effektivare släckmetoder för volymbyggen
- Medellång sikt
 - bättre system för kvalitetssäkring
 - återuppbygga förtroende i England och få bort förbudet

Standardisering

- Uppföljning av Eurokod 5- möte i Borås
- Revidering av EN 15497 Fingerskarvat konstruktionsvirke
- Slår ihop Grå boken och EN 1611, berör ej hållfasthetsortering end kvalitetssortering.

Eurocode 5

- Gemensamt norsk- svenskt förslag för bjälklagsbalkar med hål
 - Texten bör godtas vid möte i Oslo mars 2019

Revidera EN 15497 Fingerskarvat konstruktionsvirke

- Orimliga fuktkvotkrav
 - max 18% enskild bit
 - maxskillnad 5% mellan bitar
 - ej skriver korrekt ur statistisk synvinkel
- Omfattande och felaktig kvalitetskontroll
 - mäta på alla bitar på flera ställen
 - elektriska system densitetsberoende
- Tveksamt krav på härdningstemperatur
 - minst 18 C under härdning

Revidera EN 15497 Fingerskarvat konstruktionsvirke

- SIS begärrevidering
- beslut tas senast vid TC124-möte i maj
- Skriver förslag till ny standard
- europeisk grupp
- svensk spegelkommitté behöver bildas
- Parallellt arbete ta fram europeisk teknisk godkännande
- försök med kallt virke inleds omgående

Akustik och vibrationer

- Har ej kunnat starta något möte för att diskutera denna fråga än.

Takstabilisering

BK väntar med denna fråga till nästa vecka då avstämningsmöte med övriga Europeiska länder genomförs.

5. Status Handbok takstabilisering

STAK har fört diskussioner med Svenskt Trä för att försöka hitta en "Författare" till handboken i takstabilisering som skulle kunna ta kontakt med Dansk Träinformation.

Möte i Köpenhamn med Dansk Träinformation där Stefan och Niklas representerade STAK och Johan F. och Björn K. var representanter från Svenskt Trä.

NB informerade om att danskarna var på gång att skriva om sina handböcker och vågade ej stå för allt som står i dom då det är saker som bör revideras först.

Danskt Trä vill att Svenskt Trä går in och är medfinansiär till en ny programvara för ett beräknings- och stabiliseringsprogram.

Danskt Trä skulle fundera och komma igen med en offert, men har ej gjort det.

BK inväntar en "ny" reviderad offert från RISE om författande av Handboken.

STAK får sänka sin ambitionsnivå något för att "projekt Handbok" skall kunna genomföras.

Översätta den danska handboken och stryka vissa avsnitt som ej är aktuella för den svenska marknaden.

Får ej "fastna" i teoretiska formler utan bara redovisa vilka regler som gäller och visa principlösningar som gäller i praktiken.

ML visade en norsk instruktionsfilm om principlösningar och montage av takstolar vilket var en mycket informativ lösning.

Fråga! Kan det vara något för STAK och den svenska marknaden?
Som ett komplement till en handbok.

6. Brandskyddsbestämmelser

ML och JB har tillsammans med Brandskyddslaget arbetat fram ett dokument om "Brand krav på takstolar" som presenterades.

Det är en rekommendation hur man jobbar vidare på lämpliga lösningar när det gäller brandskyddet av takstolar.

Har haft kontakt med Brandskyddslaget som är "expert" på denna typ av frågor.

Skrivningen var mycket bra, beslutades att lägga ut dokumentet på STAK:s hemsida, förstasidan utan inloggning, efter att dokumentet kompletterats med STAK:s logga.

7. Kontroll av beräkningsprogram

CSCE:s programvara har ännu ej helt godkänts av SITAC.

Leif och Mats som hållit i kontrollerna håller på att gå i pension så dom nya "granskarna" kommer att bli Johan Åkesson och Marie Karlsson på SITAC.

Frågeställningar från Sitac, vad skall kontrollen leda till vad skall godkännandet omfatta?

STAK som är uppdragsgivare av denna kontroll menar att det skall leda till en "utvärderingsrapport", ej en certifiering utan ett typgodkännande av konstruktionsprogrammet.

Det är STAK som har aviserat kontrollen av beräkningsprogrammen så att de att de följer gällande regelverk.

Hur länge godkännande skall gälla innan en ny prövning görs diskuterades.

Beslutades vart 5:e år innan en ny utvärdering görs.

Sitac tar fram en checklista tillsammans med programleverantörerna / konstruktörsföretagen vilka kriterier som skall gälla vid en revidering samt hur man kontrollerar olika delar i programvarorna för att få en likformad kontroll enligt EKS.

- Fråga till STAK:s styrelse! Skall STAK hänvisa till RISE/SITAC när det gäller godkännanden av konstruktionsprogramvaror för gamla och nya aktörer?

8. CE-märkning/Kontroll

S-A informerade om att det finns 63 tillverkande C-märkta takstols företag på 70 tillverkningsställen.
Borde vara CE-märkning/kontroll även vid balktillverkning.

Ett par har lagt tillverkningen "på is" under det senaste året, har haft en liten produktion tidigare.

Har tillkommit ett par tillverkare som är på gång att CE-certifiera sig.

- När det gäller avvikelsek kontrollerna under 2018 visar det på ett något bättre resultat än året innan. Färre "stora" avvikelser, plåtplaceringar jmf med 2017.
- Fuktkvotmätningen har blivit bättre.
- Ritningsunderlagen har blivit bättre.
- När det gäller inpressningen finns det fortfarande kvar att göra. Har ej kunnat slutföra uppföljningen av sambandet mellan dålig inpressning och fuktkvot.
- Underplattorna i takstolspledestalerna har blivit bättre.
- Checklistorna fylls ej i tillräckligt ofta utan när satserna är färdigtillverkade. Vilket ej är bra.
- Problemet med plåtplacering och plåtstorlekar kvarstår!

9. Utbildningsfrågor

Konstruktörsutbildning nivå 1 har genomförts i Borås 4–5 december och 13–14 december 2018 med totalt 38 deltagare.

Kursledare var Tomas Holmlund CSCE och Robin Andersson på RISE.

Uppföljningsenkäten på utbildningen visar över lag ett mycket positivt omdöme.

Operatörsutbildning har genomförts på Träcentrum i Nässjö den 24 januari 2019 med totalt 32 deltagare.

Utbildningsledare var S-A Nilsson från RISE, PO Karlsson från CSCE/MiTek och Johan Fröbel från Svenskt Trä. För visningen på Nässjö Takstolsfabrik svarade Patrik Wibring.

Även här visade uppföljningsenkäten ett mycket positivt omdöme. Uppföljningsutbildning för Konstruktörer har genomförts i Borås den 7 februari 2019 med totalt 13 deltagare. Utbildningsledare var Tomas Holmlund från CSCE och Robin Andersson från RISE. Uppföljningsenkäten visade ett mycket positivt omdöme.

10. Konstruktion / Konstruktionsprogram

TH har inte hört något nytt från Boverket angående EKS 11. De reviderade reglerna borde börja gälla fr o m halvårsskiftet. Det kommer inte att bli så stora förändringar.

När det gäller EN 14250 har det inte hänt något, har blivit stopp på flera standarder i väntan på nya.

Övriga nyheter när det gäller program m m:

- TK 203 börjar närma sig slutförande, Eurocode 0, ett första utkast är på gång.
- Snölaster har varit ute på remissrunda, Sverige behöver inte kommentera dessa.
 - TK 182 Trä Eurocode 5 kommer att diskuteras på möte i Oslo i nästa vecka. TH kommer inte att närvara.
 - Frågetecken om det går att använda plåt som förstärkning vid håltagningar?
 - Eurocode 5 återstår något år än innan fastställande av standard.

Programnyheter

- Snöficka kommer i nästa version av Pamir.
- IFC-fil har kompletterats i programvaran.
- Håller på att utveckla ett systemprogram som skall hålla ordning på ordar – förbrukningar m m, ett planeringssystem.

11. Produktionsteknik

KB ställer fråga till Johnny om han kan presentera något från sina tester på press tryck, på Takstolsdagarna/Årsmötet.

12. Övriga frågor

Inga övriga frågor förelåg till behandling.

13. Nästa möte

Nästa möte bestämdes till torsdagen den 3 oktober 2019.

14. Mötets avslutande

Ordförande tackade för visat intresse och förklarade mötet avslutat.

Vid protokollet

Kjell Bergvall
Sekreterare

Justerat

Mats Lindblom
Ordförande